

Merceria

Establiment on es venen cintes, botons, agulles, fils, etc., i generalment, roba interior.

Mercer | mercera

Persona que ven articles de merceria.

Vetesifils

La forma *vetesifils* es documenta com a sinònim de *merceria*. Així mateix es pot considerar un sinònim de *mercer | mercera*, atesa la semblança dels significats.

205

? Especial vetesifils

Fons: DIEC2, DCVB, DSFF, GEC, OPTIMOT, TERMCAT

Agulla imperdible o imperdible

Agulla en forma de U allargada, la punta de la qual, després de clavada, es fica dins una cavitat que hi ha a l'altre extrem.

Agulla saquera

Agulla gruixuda, de 10 a 20 cm de llargària, emprada per cosir sacs o teixits resistents.

Aguller, canó

Tub obert en un cap i amb un tap que serveix per guardar-hi agulles.

Botó de pressió, clec, tancador de pressió, xec

Dispositiu d'una peça de vestir, constituït per dues peces metàl·liques circulars, l'una amb una part central còncava i l'altra amb una part central convexa que hi encaixa, cosides cadascuna en un costat de la roba, que s'utilitza per cordar-la exercint-hi pressió.

Buata

Tela gruixuda de fibra en floca, engomada per ambdues cares, que serveix per a farciment en algunes peces de vestir.

Buirac, coixinet d'agulles

Petit coixí on es claven les agulles de cosir per tenir-les guardades.

Centímetre

Cinta mètrica de roba o de plàstic.

Cinturilla

Peça de roba en forma de tira estreta que, col·locada en la part alta d'un pantaló o una faldilla, se cenyeix a la cintura.

Dent de rata, ziga-zaga

Cinta plana trenada de passamaneria amb forma de ziga-zaga arrodonida que s'utilitza com a element decoratiu per amagar costures, adornar vores i baixos, etc., de peces de vestir i per a la decoració de la llar. En castellà és *ondulina*.

L'endevinalla

Al número anterior preguntàvem què vol dir **donar-se aire a fer una cosa**. La resposta correcta era la **4. Anar per feina, no entretenir-se**. El guanyador ha estat Sergi Bolea, de Granollers, seguidor de *L'Estenedor*.

En aquest número preguntem què vol dir **moure els fils**?

1. *Ser qui mana en un assumpte.*
2. *Tocar un instrument de corda.*
3. *Fer mitja.*
4. *Ser electricista.*

Per concursar, heu d'enviar la resposta de l'endevinalla a mollet@cpnl.cat. La persona que l'encerti i guanyi el concurs tindrà com a premi una **Dona d'Aigua** model *Per molts anys* feta a l'IMSD.

[Nota sobre el tractament de dades personals](#)

Arranjaments o retocs de roba?

La forma catalana per designar l'acció d'arreglar peces de vestir és *retoc* (habitualment en plural, és a dir, *retocs*), utilitzada amb el sentit de 'esmena que es fa en retocar una obra'. Així doncs, direm *Fer retocs en un vestit*, i no **Fer arranjaments en un vestit*. La forma castellana equivalent és *arreglo*. La denominació *arrajament* no és adequada, ja que no té el sentit estricte d'esmenar i s'utilitza en altres àmbits especialitzats, com per exemple el de la música, per designar la composició o adaptació sobre una melodia o una obra musical donada.

Webs

- **Vocabulari: Merceria.** Material gràfic (2019). Xtec.cat.
- **Vocabulari de la merceria.** Opuscle. (1984). Montserrat Alegre i altres.
- **Vocabulari de la merceria.** CPNL - Oficina de Català de Blanes.
- **Diccionari de la indústria tèxtil.** Diccionari multilingüe. (1994). Josep Mumbrú i altres. UPC.
- **Lèxic de la indústria tèxtil a Mollet del Vallès.** (2015). CPNL - Servei de Català de Mollet. TERMCAT.

Enfilador d'agulles

Estri per enfilar agulles emprades en costura.

Esteatita, sabó de sastre, guix de marcar

Varietat de talc, de color blanc verdós, sumament tou, que polvoritzada i premsada és emprada pels sastres per fer senyals a la roba.

Folre, folro

Teixit que s'utilitza per folrar altres teixits, o bé peces de vestir.

Gafet

Peça de metall en forma de ganxo que es fica en una anelleta per cordar o descordar peces de vestir o altres coses.

Gafeta

Anella petita per on es passa el gafet.

Musclera

Cadascun dels dos reforços interiors d'una peça de vestir per a les parts corresponents als múscles. En castellà és *hombreira*.

Ou de sargir

Objecte amb forma d'ou i de material dur, habitualment fusta o plàstic, que s'introdueix en un mitjó o en una mitja per sargir-los.

Patró

Model de paper o cartó segons el qual es tallen els components d'una peça.

Reforç

Pedaç o afegit que es cus a un vestit per reforçar-lo.

Rodet de fil

Objecte cilíndric amb un forat central al voltant del qual s'enrotlla un fil formant diverses voltes sobre si mateix.

Trau, botonera

Obertura petita feta en una peça de roba per la qual, per cordar-la, es fan passar els botons cosits a l'altra vora.

Tocar el viu o el voraviu a algú

El *voraviu* és la 'vora resistent d'una tela, teixida de manera que no es pugui desfilar'. Per tant, *tocar el viu o voraviu* és ferir algú en allò en què és més sensible, molestar-lo fent al·lusió a quelcom que l'enujta, ferir-li l'amor propi. *No li toqueu gaire el voraviu que té molt males puces*.